

ՅԱՐԵՂԱՅԻՆ ԵՐԵՐԵՅԻ 1898 թ. ՅՈՒՆԻՍ.

«Շարունակութիւն»

ԸՍՏ ՍԱՐԳԻՍ ԵՐԵՅԻՄՅԱՆ՝ ՄԵԾՆ ՎԱՐԳԻԱՆԻ ՅՈՒՆԻՍ

ՄԵԾԻ ԷԻՆԳՇԱՐԱԹԻ

«Այսօր կանգնեցաւ» մանկունքից կրճատած երեք անձանցով աները.

Ա. ա. Այսօր կանգնեցաւ: Այսօր տէրն մեր՝ Մի ոմն ի ձէնջ: Զայն լուհալ: Բանն զոր ասաց:

«Այսաւր մեկնեցաւ աշակերտն ի սուրբ գնդէն ի յորոշումն անձին իւրոյ:

Բ Սուգ և տրամութիւն եղև ի դաս առաքելոցն, զոր որոշեաց տէր պատառաւն և ել արտաքս ի սուրբ գնդէն:

Գ Այսաւր տէրն մեր մտանէ յերուսաղէմ և դայ կամաւ ի չարչարանս:

ԷՆՄԲԱՐՉՄԱՆ.

Է. Գ. Գ. «Նամբարձաւ աստուած աւրհնութեամբ և տէրն մեր ձայնիւ փողով, անանջրպետն ի հաւրէ կուսածին մարմնով սլացեալ արիւնաներկեալ մարմնազգե. . . ցոյց ջոկք սրորէական սեռիցն, վասն որոյ [յ] և մեք վերագոչեացուք փառք համբարձման քո տէր:

Զայնիւ երաժշտական բարբառովն փողին առ միմեանս պետութեանցն հոյլքն, 1 ասէին, համբարձէք իշխանք զղրունս ձեր ի վեր և մոցէ արքա [յ], քանզի հարեալ զպատերազմին և ինքեան իշխանութեամբ զա [յ] առ հայր, վասն որոյ և մեք»:

Համբարձե փայլակնատարած հրախաղա [յ] ճառազայթիւք համբարձաւ տէրն մեր

յերկինս. հիացեալ վերնական իշխանութեանցն դասուցն որք երդէին ասելով, իսկ այս ով է որ զիմեալ զա [յ] յեղումս [յ], կարմրութիւն ձորձոց իւրոց ի գոյն արեան ներկեալ, վասն որոյ և մեք»:

Ը. Գ. Գ. «Հարսն երկնից յերկրէ ընարեալ մարիամ, որ զանժամանակն ի հաւրէ ծնեալ զրանն յարգանդի յղացար և ծնար մարմնով զորդին մեզ ի հաւրէ տուեալ, որ յաղթեաց մահու և յարուցեալ համբարձաւ առ հայր, վասն որոյ ամենեքեան զքեզ միշտ մեծացուցանեմք:

Հրաշալի նշան սուրբ կոյս, որ զտեսութիւն մարգարէին լցեր անսերմնական յղութեամբ և ծնար զընդ մարգական մարմնով գտեալ զրանն Աստուած, որ արար խաչիւ խաղաղութիւն և համբարձաւ յերկինս, վասն որոյ»:

Մարգարէութիւն մայր տեսան այսաւր ընդ երկրիդէն ազանց քեզ երանեն զուարթունք, որ զտէրն իւրեանց ի քէն մարմնով տեսին զգիտեալ և ի յերկինս իշխանութեամբ փառաւ արքա [յ] մտեալ, վասն որոյ»:

Ը. Գ. Գ. «Աւրախացի Մարիամ, քանզի առեալն ի քէն մարմին խոնարհութեան այսաւր համբարձաւ աստուածաբար յանգուգական ի փառս և զաւրք երկնից երդով զքեզ մեծացուցանեն:

(Ծնծա այսաւր) Թեթև ամպ և պայծառ երկինք, քանզի որդին քո էակից հոգւոյն ել ի յերկինս հայրենի փառաւք, և զաւրք երկ»:

* «Sku alkrums» 1898 թ. համար 2, էր. 275:

ա. Գտնուում է—ժէ 115-ա.

բ. — — — — — 125-բ. — Ծէ 146-ա.

գ. — — — — — 78-բ կրճատ. ԺԳ 117-բ.

ա. Գտնուում է—ժէ 141բ:

1. 2եռ.—ասէ:

բ. Գտնուում է—ժէ 142 է:

գ. Գտնուում է ժէ 142 ա: Բաղդատիւր —

«Աւրախացի աստուածածին մարիամ», տես նոյն Ը. եր. 23 բ:

ևս փրկելն և նշան յաղթող ընդդէմ թշնամւոյն. պահպանեա զմեզ քո սուրբ զօրութեամբդ:

Ըն մերժեալ լուծաւ խաւարն մեղաց. արեգակնտեղեւ փայլմամբ քե 1 պայծառացան սուրբ եկեղեցիք. պահպանեա զմեզ քո սուրբ զօրութեամբդ:

Յանձնառոյց լուսոյն ծագիս ի վերուստ կարապետ գոլով. զապաւինեալքս ի քեզ 2 մի՛ անտես առնելոյ պահպանեա զմեզ քո սուրբ զօրութեամբդ:

Հի. ալ. 4 Արքիաւան լուսով զարգարեալ տեսաք զփրկչական խաչն տէրութեանս որ առաջնորդ եղև աւագակին և բացող դրախտին. եկայք հաւատացեալք երկրպագեսցուք քրիստոսի սուրբ յաղթող խաչին. զի նա է յոյս հաւատացելոյ և առաջնորդ կենաց:

1 Որոյ զձեռն յերկինս տեսաք և երկիրս մեծագէտ պանծացաւ որ լուսափայլ ամսրաբն յերուսաղէմ ծագեաց. եկայք հաւատաւ:

2 Ի եկն եհաս պայծառ և փրկչական խաչն տէրութեանս որ փոխանակ ծառոյն դիտութեան պարգեւեաց մեզ կերակուր անմահ. եկայք հաւատաւ:

Գ Ի Ի Տ Խ Ը Զ Ի

«Ապաշինեցաք ի խաչ իս տէրերկեցից-ից կրճատած հին տները. և Ը—Բ աւելացրած նոր տները:

Է. «Ապաւինեցաք: Բարձրեալ: Դուխ: Դողացաւ: Երկիրք:

ա Զաւրք երկնից զարհուրեցան ընդ կա-

202-ր. ԽԲ 256-ա. ԽԶ 369-ր. ԾԱ 286-ա. ԿԴ, 599. ԿԹ 196-ր:

1. Ժ, ԽԱ, ԽԶ, ԾԱ, ԿԴ, ԿԹ—պատկեցան. ԽԲ—պատկեցաւ սուրբ եկեղեցի:

2. Ժ, ԽԲ, ԽԶ, ԾԱ, ԿԴ, ԿԹ—դասակարգեցաւ ընդ աշուկ միսմանն. պահ. ԽԱ—դասակարգեցաւ... Գ. Գտնուում է ԺԷ—183-ր:

1. 2 եռ.—որ:

ա. Գտնուում է—Ե 241-ր. Ը 249-ա. ԺԱ 190-ր. ԺԴ 218-ա. ԻԶ 167-ա. ԻԹ 207-ր. ԼԲ 237-ա. ԼԴ 21-ա. ԼԷ 227-ր. Խ 62-ր. ԽԱ 208-ա. ԽԴ 242-ա. ԽԶ 220-ա. ԽԷ 263-ր. Ծ 304-ա. ԾԱ 289-ա. ԿԲ 228-ա. ԿԶ 239-ր. ունին միայն—Զօրք երկնից. ԺԷ, 185, ԻԴ 67-ա. ԾԷ 158-ա. ԿԷ 205-ա. ԼԴ 188-ա. ունին Զ—Ը. Ի 46-ր. ունի—Զ. Է. Թ. Ժ 154-ր. ԿԴ 572 ունին Զ—Թ. ԺԴ 241-ր. ԺԹ 413. ԼԸ 265-ա. ԽԷ 403. ԾԷ 308-ա. ԾԶ 220-ր. № 372 2 եռ. Բաղ. Հարականաց և Բաց. Հարակ. Հ. Աւետիքեանի, ունին Զ—Ժ: Մի կողմ

մաւոր քո չարչարանաւ 1 որ ի խաչին բեռեցար դեղարկեամբն խոցեցար. աղաչեմք սովաւ փրկիչ. պահպանեա զանձինքս մեր:

Էական առտուածութեան 2 իջեալ յերկնից խոնարհութեամբ. զի զմեղուցեալ մարդոյն զյանցանսն 3 բեռեցաք. ընդ խաչափայտին աղաւ:

Ընդ թաղումն քո յերկրի՝ երկիրս երկինք անուանեցաւ. նախահայրն մեր աղաւ՝ վերադին նորոգեցաւ. աղաւ:

Թագաւորն 4 արարածոց բազկատարած կայր ի խաչին. վասն աղամայ նախաստեղծին 5 ճաշակեաց զդառն և զլեղին. աղաւ:

Ժամն աիւ եղև գիշեր. տէրն ի խաչին բեռեցաւ դեղարկեամբն խոցեցաւ. ի հոգ մահու խոնարհեցաւ. աղաւ:

Բայց ամենայն երկիր երկրպագցուք առտուածին սուրբ նշանիս. քանզի սովաւ փառաւորի ամենասուրբ երրորդութիւնդ. աղաւ:

Թագաւոր գոլով անմահ փրկիչ յերուսաղէմ ինքնակամ յաւժարութեամբ բարձր 1 յուսոյդ զփայտ կենաց. աղաւ:

Ժողովեալ հրբէլիցն կանգնեալ ըզվայտ պատուհասին ի տեղոյն զօգոթթա ուր խաչեցաւն մեսիս. աղաւ:

Ի սմա բեռեցար արարիչդ արարածոց. զոր ոչ ծանեան հերբանցիք ըզկենսատուդ անձանց իւրեանց. աղաւ:

Լուան սանգարամեք զբարբառ ահեղ քո ի խաչին. 2 որ կարգացեր զեյի ելին աւանդելով առ հայր զհոգիդ. աղաւ:

Թողնելով շարականիս մէջ զեղուած պակասաւոր և աղաւաղ բառերը. և ընթերցուածները որոնք գտնուում են մի քանի Հարականեւում. ծանօթութեան մէջ նշանակուած ենք միայն կարեւորները:

1. Բաց. Հար. և 2 եռագիրք—ի խաչին բեռեցար. (Ե, Ը, ԺԱ, ԺԴ, ԺԴ, ԺԹ, ԻԶ, ԽԱ, ԽԴ, ԽԶ, Ծ, ԾԱ, ԾԷ, ԿԲ, ԿԴ, ունին միայն—«որ ի խաչին» և ի խաչին):

2. ԺԷ—խաւարեալ յերկնից յերկիր:

3. Բաց. Հար. և 2 եռ.—բեռեցաւ ի խաչափայտ. Բաղ. Հար. միայն ունի—«բեռեցաւ» ԾԷ, ԿԴ, միայն ունին—«ընդ խաչափայտսն»:

4. ԿԴ—սերտփրկից. լուսանցում—առաւանդ:

5. Բաց. Հար. և 2 եռ. ձառակամ որ ի դրախտին. Ժ, Ի, ԼԸ, ԽԷ—ձառակամ որ ի դրախտին. ԺԴ—ձառակամ պողոյ դրախտին. (ԺԹ, միայն ունի «ձառակաց զդառն եւ զլեղին»):

ր. Գտնուում է միայն—ԺԷ 185-ա:

1. 2 եռ.—յուստ:

2. Հնորհայտ «Տարածեալ» երգի մէջ — «Էլի

Խաւար կալաւ առ հասարակ զամեն-
սեան ըզտիեզերս 5 և զվարագոյր տաճարին
վերուստ ի վայր պատառեցաւ. աղա՛:

Ժանուցեալ զինաւորին զանշնաւալ քո
ի խաչին հարիւրապետն քարողէ արդարեւ
սա աստուածորդին. աղա՛:

Կանգնեցան եկեղեցիք կործանեցան զիք
մեհնից, նորոգեալ եղև ագաւ՝ յառաջին
ի գորմանէն. աղա՛:

Հանցեալ սանդարամեք տեսին զննջումն
քո ի խաչին և կոծելով ողբաին զկործա-
նումն անձանց իւրեանց. աղա՛:

Չայն արկեր տէր ի գծոխս ագամա նա-
խաստեղծին, զայն լուեալ իշխանք չարին ան-
զընդասոյզ կորնչէին. աղա՛:

Ղամբարամամբ լոյս ծագեցար յարեմտից
ի կողմանէ, փշրեցան զրունք պղնձիք խոր-
տակեցան նիգք երկաթիք. աղա՛:

Ծեմեցեր տէր ի գծոխս լոյս ծագեցար
ննջեցեղոյն, ըզհաւարն կապեցեր և զգերեալն
ազատեցեր. աղա՛:

Մարգարէքն 4 և . . մա ուրախութեամբ
ելանէին. զմեախայտ աւրհնէին և ըզխաշեալտ
գովէին. աղա՛:

Եայնմ աւուր ահեղ մեծին ի յարու-
թեան աստուածորդոյն պահուցեալ պահա-
պանացն և խնդութեամբ լցեալ կանաւն)ցն.
աղա՛:

Նշանաւ խաչի քո տէր հալածեցաւ խա-
ւար մեղաց, 5 զի նա բացող եղև գրախտին
և առաջնորդ աւագակին. աղա՛:

Ենորհապարդ և փրկական աստուածըն-
կալ սուրբ նշանիս երկրպագեն հաւատացեալք
և վերաւրհնեն զպարգեւողդ. աղա՛:

Ով յուղաս երանելին և հեղինէ մեծ
թագուհին, զծածկեալ 6 գանձն անթաքչելի
յայանեցին մեզ աշխարհի. աղա՛:

Չարաշար եղև բեկումն ազգի(ն) հրէից

էլի առ հայր գոչէր, զհոգին կամաւ հօր աւան-
դէրս:

5. Ենորհ. «Բարբառեկով» երգի մէջ—«Եւ վա-
րագոյր հին օրինին վերուստ ի վայր պատառէին»:

4. 2 եռ. եղծուած է մի բառ.

5. Վարադայ խաչի «Արփիական» նոր ճաշուի
մէջ—«Որ առաջնորդ եղև աւագակին և բացող գը-
րախտին»:

6. 2 եռ.—գանձ:

անհաւատից կորուսեղոյն յիմարութիւն և
փրկեղոց զաւրութիւն. աղա՛:

Պսակ փառաց եկեղեց(ւ)ոյ և թագ ի
զլուխ արքա(յ)ութեան, բարձրացեալ եղև
փառաւք ի յեղջիւրս եկեղեց(ւ)ոյ. աղա՛:

Ջրով կենաց վերածնեցեր մկրտութեամբ
աւագանին, աղբիւր կենաց ի նմա հեղեալ
նեղեալ արեամբն քրիստոսի. աղա՛:

Ռահ գործեալ յերկրէ յերկինս սան-
դուխա լուսո(յ) կանգնեալ սուրբ խաչն ճա-
նապարհ մեզ արարեալ եւս ի վերինդ երու-
սաղէմ. աղա՛:

Սուրբ սրաիւ 7 ուղիղ վարուք մեք ան-
կանիմք քո առաջի, զի նա սուր է երկսայրի
և հալածիչ լեզեոնի. աղա՛:

Տենչալին ամենեցուն սուրբ խաչն յերկ-
րի երեւցաւ զպատանին մեռեալ յարոյց և
տիեզերք նորոգեցան. աղա՛:

8 Բարունեացն հրաշալեաց հայրապետաց
սուրբ գաւաղան, առ մովսէսիւ ծովին հերձող
և առաջնորդ աւագակին. աղա՛:

9 Յնծացաւ երուսաղէմ և բերկրեցան
հաւատացեալք, նորահրաշ զարդարեցան քան-
դի տեսին յաղթող նշան. աղա՛:

Իիւսեղոց պսակ փառաց պարծանք և
զարդ եկեղեց(ւ)ոյ, վէմ անկեան նոր սիոնի
քրիստոս ի նմա պաաարագեալ. աղա՛:

Փափագէր մեծ թագուհին աստուածըն-
կալ սուրբ նշանին, և զտեալ զտենչալին եր-
կրպագէր պատուանդանին. աղա՛:

10 Զքրիստոսի թագաւորին որ վասն մեր
խաչեցաւ երգեսցուք զերգս աւրհնութեան
փրկեալքս արեամբն իւրով սրբով. աղա՛:

(Պր շ ա Ր Ո Ն Ա Ս Կ Ո Ւ Յ)



7. 2 եռ.—ուղիղ վարիս:

8. Ղեռնդեանց «Անճառեկի» մանկ. լնքի մէջ—
«Բարունեացն ճշմարտից . . հայրապետացն»:

9. Վարադայ խաչի «խաչ ի նեղիցի մեզ ապա-
ւեմ» կէս օրհնութեան մէջ «Յնծացաւ երուսաղէմ,
բերկրեցան հաւատացեալք. նորահրաշ զարդարեցան
քանդի տեսին զյաղթող նշան»:

10. Ղեռնդեանց «Անճառեկի» մանկուկի մէջ—
«Զքրիստոսի թագաւորին . . երգեսցուք զերգս օրհ-
նութեան փրկեալքս արեամբն իւրով սրբով»: